

פרשת נח תשפ"ד
Humaneness & Humanity

לעי"נ יעקב בן אריה ז"ל
ז' מרחשון

בראשית פרק ו

אֱלֹהִים תּוֹלְדוֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תְּמִים הָיָה בְּדִרְתּוֹ אֶת
הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ: (ו) וַיּוֹלֵד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָּנִים אֶת שָׁם אֶת
חָם וְאֶת יָפֶת: (יא) וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמְלֵא
הָאָרֶץ חָמָס: (יב) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי
הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דְּרָכָו עַל הָאָרֶץ: (יג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
לְנֹחַ קֵץ כָּל בְּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי
מִשְׁחִיתֶם אֶת הָאָרֶץ: (יד) עֲשֵׂה לָךְ תֵּבַת עֲצֵי גִפְרִית קַנִּים תַּעֲשֶׂה
אֶת הַתֵּבָה וְכִפְרֶת אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר: (טו) וְזֶה אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מְאוֹת אַמָּה אֵרָךְ הַתֵּבָה חֲמֵשִׁים אַמָּה
רְחֹבָהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ: (טז) צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֵל
אַמָּה תְּכַלְכֶּנָה מִלְמַעְלָה וּפְתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּהּ תַּעֲשֶׂה תְּחִתָּיִם
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה: (יז) וְאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם
עַל הָאָרֶץ לְשַׁחֵת כָּל בְּשָׂר אֲשֶׁר בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם
כָּל אֲשֶׁר בָּאָרֶץ יִגָּע: (יח) וְהַקְּמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אֲתָךְ וּבִאתְךָ אֶל
הַתֵּבָה אֹתָהּ וּבְנִיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְיִגְשִׁי בְּנִיךָ אֲתָךְ:

רש"י

(ט) **אלה תולדות נח** - הואיל והזכירו ספר בשבחו, שנאמר (משלי י ז) זכר צדיק לברכה. דבר אחר ללמדך, שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים: **בדורותיו** - יש מרבתינו דורשים אותו לשבח, כל שכן שאלו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכולם: **את האלהים התהלך נח** - ובאברהם הוא אומר (יז א) התהלך לפני, (כד מ) אשר התהלכתי לפניו, נח היה צריך סעד לתומכו, אבל אברהם היה מתחזק ומהלך בצדקו מאליו: **התהלך** - לשון עבר, וזהו שמושו של למד בלשון כבוד, משמשת להבא ולשעבר בלשון אחד, (שם יג יז) קום התהלך להבא, התהלך נח, לשעבר, (ש"א יב יט) התפלל בעד עבדיך להבא, (מלכים א ח מב) ובא והתפלל אל הבית הזה, לשון עבר, אלא שהווי"ו שבראשו הופכו להבא: (יא) **ותשחת** - לשון ערוה ועבודה זרה, כמו (דברים ד טז) פן תשחיתו, כי השחית כל בשר וגוי: **ותמלא הארץ חמס** - גזל: (יב) **כי השחית כל בשר** - אפילו בהמה חיה ועוף נזקקין לשאינן מינן: (יג) **קץ כל בשר** - כל מקום שאתה מוצא זנות ועבודה זרה, אנדרלמוסיא באה לעולם והורגת טובים ורעים: **כי מלאה הארץ חמס** - לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל: **את הארץ** - כמו מן הארץ, ודומה לו (שמות ט כט) כצאתי את העיר, מן העיר, (מ"א טו כג) חלה את רגליו, מן רגליו. דבר אחר את הארץ עם הארץ, שאף שלשה טפחים של עומק המחרישה נמוחו ונטשטשו: (יד) **עשה לך תבת** - הרבה ריוח והצללה לפניו, ולמה הטריחו בבנין זה, כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק בה מאה ועשרים שנה ושואלין אותו מה זאת לך, והוא אומר להם עתיד הקדוש ברוך הוא להביא מבול לעולם, אולי ישובו: **עצי גפר** - כך שמו. ולמה ממין זה על שם גפרית, שנגזר עליהם להמחות בו: **קנים** - מדורים מדורים לכל בהמה וחיה: **בכפר** - זפת בלשון ארמי. ומצינו בתלמוד כופרא. בתיבתו של משה, על ידי שהיו המים תשים, דיה בחומר מבפנים וזפת מבחוץ, ועוד כדי שלא יריח אותו צדיק ריח רע של זפת, אבל כאן מפני חוזק המים זפתה מבית ומבחוץ: (טז) **צהר** - יש אומרים חלון, ויש אומרים אבן טובה המאירה להם: **ואל אמה תכלנה מלמעלה** - כסויה משופע ועולה עד שהוא קצר מלמעלה ועומד על אמה, כדי שיזובו המים למטה: **בצדה תשים** - שלא יפלו הגשמים בה: **תחתים שנים ושלשים** - שלש עליות זו על גב זו, עליונים לאדם, אמצעים למדור בהמה תחתיים לזבל: (יז) **ואני הנני מביא** - הנני מוכן להסכים עם אותם שזרזוני ואמרו לפני כבר (תהלים ח ה) מה אנוש כי תזכרנו: **מבול** - שבלה את הכל, שבלבל את הכל, שהוביל את הכל מן הגבוה לנמוך, וזהו לשון אונקלוס שתרגם טופנא, שהציף את הכל והביאם לבבל שהיא עמוקה, לכך נקראת שנער שננערו שם כל מתי מבול: (יח) **והקמתי את בריתי** - ברית היה צריך על הפירות שלא ירקבו ויעפשו, ושלא יהרגוהו רשעים שבדור: **אתה ובניך ואשתך** - האנשים לבד והנשים לבד, מכאן שנאסרו בתשמיש המטה: (יט) **ומכל החי** - אפילו שדים: **שנים מכל** - מן הפחות שבהם לא פחתו משנים, אחד זכר ואחד נקבה:

בראשית פרק ב פסוק ג

וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשֵׁהוּ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

רש"י

ויברך ויקדש - ברכו במן שכל ימות השבת היה יורד להם עומר לגלגלת ובששי לחם משנה, וקדשו במן שלא ירד בו מן כלל והמקרא כתוב על שם העתיד: **אשר ברא אלהים לעשות** - המלאכה שהיתה ראויה לעשות בשבת כפל ועשאה בששי, כמו שמפורש בבראשית רבה (יא ז):

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.